

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีวิธีการดำเนินงานตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 58 คน และครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 812 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 55 คน และครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 385 คน รวมทั้งสิ้น 440 คน ได้มาจากการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรสำเร็จของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608 ; อ้างอิงมาจาก บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2551 : 22-24) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ดังนี้

1.2.1 ผู้ศึกษาได้มาทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรสำเร็จของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608 ; อ้างอิงมาจาก บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2551 : 22-24) ได้กลุ่มตัวอย่าง 440 คน

1.2.2 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีแบ่งชั้น (Systematic Random Sampling) คือ ใช้ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ดังนี้

ตารางที่ 6 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ผู้บริหาร โรงเรียน		ครู		รวม	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดกลาง	39	36	546	226	585	262
โรงเรียนขนาดใหญ่	19	19	266	159	285	178
รวม	58	55	812	385	870	440

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพส่วนบุคคล ของผู้บริหาร โรงเรียน และครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) มีจำนวน 3 ข้อ คือ ขนาดโรงเรียน ประสิทธิภาพทำงาน และสถานภาพในโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นการถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ลักษณะ แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating-Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามแบบ วิธีของลิเคอร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 67-70) โดยกำหนดเกณฑ์การให้ คะแนนดังนี้

5 หมายความว่า มีระดับปัญหามากที่สุดจนไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ได้จำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน

4 หมายความว่า มีระดับปัญหามาก ปัญหาค่อนข้างรุนแรงดำเนินการใด ๆ ได้เล็กน้อย ควรได้รับการแก้ไขถ้าปล่อยไว้จะทำให้เกิดผลเสียหายได้

3 หมายความว่า มีระดับปัญหาปานกลาง เป็นปัญหาพอสมควร แต่พอที่จะดำเนินการได้ ถ้าได้รับการแก้ไขก็จะทำให้การบริหารงานวิชาการได้ผลดีขึ้น

2 หมายความว่า มีระดับปัญหาน้อย เป็นปัญหาบ้างแต่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายกับการบริหารงานวิชาการ

1 หมายความว่า มีระดับปัญหาน้อยที่สุด เป็นปัญหาเล็กน้อยจนเกือบไม่พบปัญหาในการบริหารงานวิชาการ

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ความหมายของค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายความว่า มีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายความว่า มีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายความว่า มีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายความว่า มีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายความว่า มีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการมากที่สุด

2.2 วิธีสร้างเครื่องมือ

2.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยยึดเนื้อหาสาระภายใต้ 12 องค์ประกอบ ที่เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 คือ

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) ด้านการวัดผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

- 6) ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 7) ด้านการนิเทศการศึกษา
- 8) ด้านการแนะแนวการศึกษา
- 9) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 10) ด้านการส่งเสริมให้ชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 11) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา

และองค์กรอื่น

12) ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานสถานประกอบ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.2.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้วิจัยได้นำเอาแนวทางจากแบบสอบถามของ ประสึค ผ่องล้วน (2530 : 134 -140) สิโรตม์ มยุรภักดิ์ (2531 : 100 - 107) และยินดี เงินสะอาด (2531 : 149-162) สรุปเป็นความคิดรวบยอด

2.2.3 นำข้อมูลและแนวความคิดรวบยอดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ตามข้อ

2.2.2 มาสร้างเป็นแบบสอบถามภายใต้ 12 องค์ประกอบ ได้คำถาม 55 ข้อ

2.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา ลักษณะการใช้คำถามที่เหมาะสม และแนะนำให้ปรับปรุงแก้ไข

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือ อาจารย์บัญชา เมืองศรีมาตย์ อาจารย์สมพงษ์ โพธิ์ชัยหล้า และอาจารย์สุเพ็ญ พลเยี่ยม ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามประเด็นที่สอบถามมีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายเรียบร้อยแล้วไปสอบถามกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

2.2.7 นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้มาตรวจให้คะแนนและนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ระหว่างคะแนนรายข้อ และคะแนนรวมปรากฏว่ามีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.30-0.77 หากค่า

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายข้อและทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha-Coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.86 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นสูง เหมาะสมที่จะนำไปเป็นข้อคำถามเพื่อสอบถามกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงดีแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

3.1 ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วขอแนะนำตัวผู้วิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

3.2 นำหนังสือแนะนำตัวจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ไปถึงเจ้าหน้าที่รับส่งในเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามภายในกำหนดเวลา 15 วัน

3.3 รวบรวมแบบสอบถาม ที่ได้รับคืนมาคัดเลือกเฉพาะที่สมบูรณ์ และดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมา และคัดเลือกเฉพาะที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์แล้ว แจกแจงความถี่ เพื่อนำไปหาค่าทางสถิติอันจะเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล และอภิปรายต่อไป ซึ่งมีวิธีการทางสถิติในแต่ละตอนของแบบสอบถาม ดังนี้

4.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 นำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

4.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) แล้วหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบกับเกณฑ์ และเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ตามตัวแปรอิสระ ใช้การทดสอบค่าที (t-test) และ F-test

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

5.1.1 ค่าร้อยละใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

5.1.2 หาค่าเฉลี่ยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

N แทน จำนวนข้อมูล

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

5.1.3 หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

5.2 สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ทดสอบ t-test และ

F-test

5.3 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

5.3.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

5.3.2 หาค่าอำนาจจำแนก (Item-total Correlation)

5.3.3 หาค่าความเชื่อมั่น โดยคำนวณจากสูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

แอลฟา (α -Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99)